

San 20nan Marisikalo - san 1992
A songo : DOROME 10 - N° 242

kibaru

A be bo kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kono - Hake : 17.000
"AMAP" kuntigi : Gawusu DARABO - Dilanbagaw kuntigi: Amadu GAÏ NI Kante - Sèbenbagaw kuntigi: Basiriki TURE

BALIKUKALAN DAFALAN :

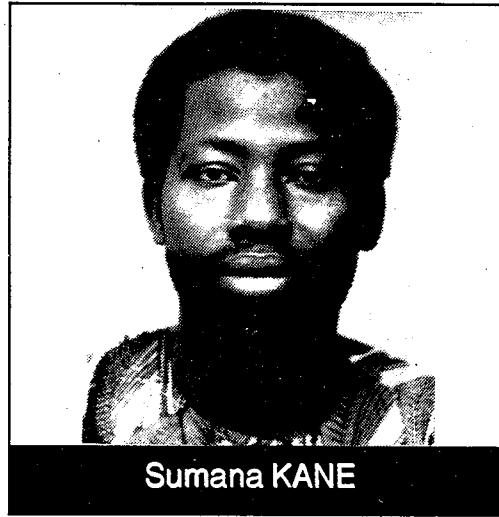

Ka bo Mali balikukalan baarada «DNAFLA» la. tile kura, jɔyɔrɔ kura

Kibaru bangera marisikalo tile 10, san 1972. O don ni ninan ce, kalo 240 ni kɔtəmənna. Bi kibaru ye san 20 sɔrɔ.

Πenamaya la, san 20 te bɛre ye, nka kunnafonisəbenko la, caman don, sankɔ-n'a be wolokan na.

San 20 in ma ke kibaru bolo batige ye, sanko kɔtigɛ. Kibaru ye gɛleya caman ye. A kera baarakelako gɛleya ye wo, a kera baarakeminenko gɛleya ye wo, fo ka taa se baarake nafoloko gɛleya ma, ani gɛleya wɛrew, minnu be tali ke fanga kɔrɔ cogoya la, kibaru ye nin bɛe ye. Nka Ala ni sababu numanw («INESIKO», Suwisi Jamana) barika la; kibaru bɔli ma

Suman Kane

bali don si, ka da nin gɛleyaw kan. An ye kunnafonisəbenw ye, a ma mɛen fɔlo, minnu ma bo kari la ka ntɛnɛn sɔrɔ. Kibaru dun ye san 20 ke, faso kanw na fana!

A fo : Kunnawolo be temen nin kan?

A fo: togɔdiya be nin ko? Nisondiya be nin bo? Nka o kunnawolo, o togɔdiya n'o nisondiya te kibaru baarakelaw dama ta ye, aw fana ta don, aw senekelaw, bagangennaw, mɔnnikelaw, batakiw ni kunnafoni nafamaw ma kɔtigɛ ka bo minnu yɔrɔ, aw fana ta don, aw minnu ma ninewaati si kibaru kalanni n'a lafasi kɔ; aw fana ta don, Balikukalan Baarada baarakelaw, jekabaara ma keleku don si, aw minnu ni kibaru baarakelaw ni jɔgɔn ce. Aw fana ta don, ninɛ man kan ka ke aw ko, balikukaramɔgɔw, zafukuntigiw, mɔgɔ o mɔgɔ, n'o kera sababu numan ye kibaru ma san 20 in kɔnɔ.

(A to be je 6 la)

ni mɔgɔ min ma balikukalan ke
o tigi te sɔrɔ kibaru kalanbagaw la cogosi.

1972 - Marisikalo -1992

san 20 tile 20 ye

Mali Goferenama de ye kibaruko sigi sen kan, san 1972 la. Awalew kera ni "UNESCO" ka deme nafamaba ye, mogoko ani nafoloko ni minenko sira kan.

Owaati ni jinan san 1992 ce, i n'a fo san 20 haké kono, "KIBARU" sera ka boko 242 soro.

San 20 in kono, gelya suguya cayara. Nk'a kelen si ma se, ka "KIBARU" boli bali. O sababu bora kokandeme la, i ko SUWISI jamana ni "OCED" ni "UNESCO" ka deme, ani "KIBARU" lafasabagaw, Mali kono an'a kakan ani "KIBARU" baarakelaw bee lajelen ka cesiri walew la.

Kibar u boko fofo kera san 1972 marisikalo tile 10 don. Jateminé la, san 1992 marisikalo tile 10 don, o be ben kibaruko sanyelema 20 nan ma, Mali kono. O sanyelema kunben ye hakilijakabodon ani wasadon ye.

Hakilijakabo siratige la, a b'an hakili jigin mogow la, minnu y'a damine nka ni sanyelema 20 nan in ma k'u ne na. A fofo ye Orolan SHIREYERI ye, min ye kibar u'n'a noggonnaw sigi sen kan "UNESCO" togo la, Mali ani Afiriki ni dije jamanaw bee kono.

N'ale ka cesiri n'a ka timinandiya tunte, kibar u tunte nesorougoya kono. A ma nafolo ni minen suguya kelen si fisaya Mali ma. Kibar u demebaga numan n'a kanubaga numan n'a lafasabaga numan tun ye OROLAN ye.

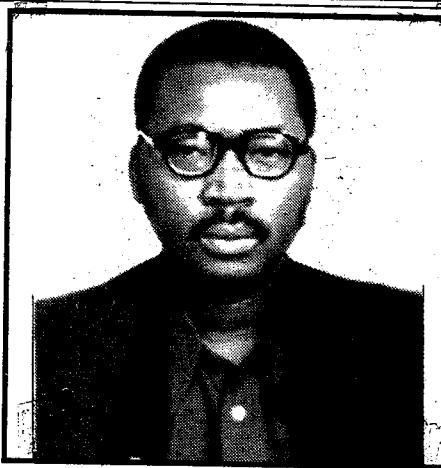
Kibar u sanyelema 20 nan ma ke Ecen Balangen ne na, n'an b'a wele ko "Cenin Bala", mintun be Kibaruko cema, sanga ni waati bee, Mali balikukalanso "DNAFLA" togo la.

A sanyelema ma ke Abudulayi Tarawele ne na, n'an b'a wele ko "Berilen" min tun ye kibar u dilanbaga cesirilen ye kosébe. Nin don in ma ke mogoo mogone na, kibar u kalanbaga kunda, Mali kono an'a kakan, an be dugawu k'olu ye, k'a jira k'u ka segen ma ke segen gansan ye, k'a d'a kan, kibar u boli ma kótiye.

A kera cogo o cogo, kibar u baarakelaw te se ka ke fitiriwalew ye mogow ma, minnu fatura "KIBARU" kene kan. Ode koso, nin yoro sebenna, hakilijakabo siratige la, k'a jira kibar u demebagaw, a lafasabagaw n'a kalanbagaw bee lajelen na, ko sebekela bee togo b'a ko, saya yere te se ka togo min dun.

N'a fofo ko "KIBARU" sanyelema 20 nan kunben ye wasadon ye, hakilimaw bee b'a

(A to be ne 7 la)

Kibaru ye mun ye ?

Basiriki TURE

Kibaru ye kunnafonisében de ye, min be dilan bamanankan na. Bee b'a dón ko mögo miliyon 8 nögon de be Mali kono. Olu la, bamanankafolaw be mögo 60 bo keme kulu kelen-kelen kan. Bamanankafola caya de nana ni kibaru dilanni ye o kan ja fölo.

O koro te ko, don do la, an ka kan tow tena u ka kunnafonisébenw soro. Omisali ye fulakan "KABAARU" ye, min baara daminera san 1983 Moti ni Suwisi jamana ani "UNESCO" ka demew ye.

Kan o kan, n'o be seben, k'a kalan Mali kono, o ka kunnafonisében bëna bo don do la. O kanw na, bamanankan "KIBARU" ni fulakan "KABAARU" temenéen ko, se kera marakakan ma, san 1989 kono. Marakakan kunnafonisében togo ko "XIBAARE", min jësinnen don an balima "soninkekanfolaw hajuw n'u haminankow waleyali ma. Kan tow, i ko : körörökán, bürudamekan, mijankakan, kadokan ni kan werew, balikukalan be ke minnu na, olu taw bëna kofe.

DANBE MAN KAN KA NAGASI :

An balimaw, n'a ma je k'an sonna an ka kanw ka seben; n'an sonna k'u kalan balikukalansow ni lakolisow kono; n'an sonna k'u don da la, min ka fisa ni walikanw ye; n'an sonna ko kan ye danbe de ye, yerejenabo ni seko ni döñko walew sira be teme min fe, an balimaw, an ka kan k'o kanw yiriwa cogow bee matarafa, k'u deme walasa u kana nagasi.

Kibaru ye an ka kanw yiriwa yoro n'u yiriwa cogo nyuman de ye. O temenéen ko, kibaru y'an bee kuma yoro de ye; kibaru da be se an haminankow bee ma sira caman kan, i n'a fo : Kenya, cike ani baara were, i n'a fo forobabaara, izini baara, jago, bololabaara ani kenyereye baara; hadamade-nyako, farikolojénajew, sekow, döñkow, laadilikanw, kuma körömaw, nsiirinw, yerekalan ni yeredon.

N'an ye kibaru körökow jatemine, an b'a ye ko baara sugu osugu, a sinsibere ye kalan ye. Kalan de be danbe sankorota, ka baara yiriwa, ka soro bugun. O tuma, mögo si man kan ka kalan ke boloko fe fen ye. A be fo an bara ko "misi te min a jësen ko". An ka kungo kono baarakelaw jësen de ye balikukalan ni kibaru ye. Halisa, an b'an jini u fe, u be cesiri min na kalanko la, u ka do fara o kan. N'an ye baara caya laje, ka kibaru kuntilenna laje, k'a dón ko jekafé de ye daamu ye, an b'a ye o yoro bee la, k'an ka kan ka nögon deme kibaru dilanni na. Cogo di? Sebenni kalanni, jensenni ani mankutuli hukumu kono, bee ka kan k'i miirinata n'i hakilinata seben fotaw ani ketaw kan, k'u ci kibaru ma tuma bee BP : 24 Bamako (Mali)

An b'o sira min kan kabini kibaruko damine san 1972 la, n'an tor'o sira kelen kan, ni Ala sonna, jamana si t'an dan farafinna.

KANW MAN KAN KA NAGASI.

Walasa an ka to o sira kelen kan, fo an ka da kibaru joyoro n'a nafa la, kunnafoni jensenni siratige la an ka kanw na. O dannaya te taa hakili ko.

Hakili de be se ka fen jugu ni fen nyuman bo nyogon na. A ka kan o hakili in ka sabati, ka yiriwa sanga ni waati bee. Fen min be se ka hakili in fana sabati, o ye balikukalan ni kibaru matarafali ye.

O siratige la, bamannaw be kuma kelen fo, tije man koro ni min ye : "mögo, i te se ka nonfon min sama ka bo tuba la, i kan'o tige; bawo o ye baara tokaje ye". An hakili la, Mali cew-n'a musow bolo, balikukalan n'a jiidilan kibaru kera nonfon ye, u sera ka min sama ka bo tuba kono, k'u jo n'a ye. A ye nafaba don u kun, u yerejenabo siraw kan. U ka walew fanba bee be sira soro sisani, k'o sinsibere ke an wolokanw döndala ye.

Kalan ye fen nimá de ye; n'i y'a bila a b'i bila, n'i y'a k'i ka baara ye kudayi, a be yiriwa i bolo fo k'a k'i deliko ye; n'o kera sa, i ye min dón, o te b'i kono bilen; i hakili be dayele ka t'a fe; i be ke mögo faamiyalen ye. An be don min na, i ko bi, ni mögo min tora kunfinya la Mali kono, o y'i yere no ye, n'o te jamana nemogow y'u seko ke.

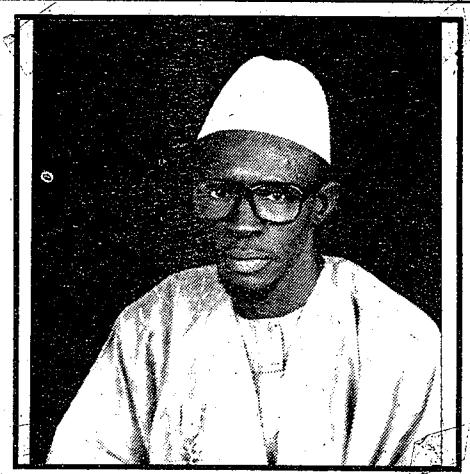
O tuma, a jinin don jamana denw bee fe, u kan'u sigi k'u bolo fila d'u sen kan, u k'u cesiri yeredon ani danbe korota kalan in fe, n'o ye balikukalan n'a jiidilan kibaru ye.

A jinin don balikukalandenw bee fe, u k'u cesiri an wolokanw döndala baara la, bawo kalan nögon te, wa kalan te mögo negen, k'o sababu ke min ye, ni dugukolo ye dije sordà folo ye, a baaracogo suguya bee sinsibere ye kalan ye. An k'an bolo don nögon bolo, k'an fanga ke kelen ye balikukalan ni kibarukan na, walasa ka gelyaw kele an ka jamana kono; ka ben ni lafiya ni siginogonya ni here basigi an ni nögon ce; bawo ni jekafé ye daamu ye, jekake nögon te. An ka je i ko mögo kelen ka faso ka jetaa sabati, k'an ka bönögola teliya an barakanw na.

Halisa, minnu be yiranyiran na, u k'a dón ko nafamafen temenéen te balikukalan ni kibarukan na. O tuma an ka wuli; n'o te n'an-ma wuli a waati la, ni sanu y'a dontuma jë, nsira ka fis'a ye. Kibaru boli daminera san 1972 marisikalo tile 10. O kalo 242 in kono, Kibaru y'a sigikun minen fa sira bee kan.

balikukalan dafalan !

Amadu GANI Kante

A kōnokow nesinna a kalanbagaw haminankodōron de ma. O bē don letērē sorōlenw cayali la, bawo kibarū bē se ka letērē 30 njogon soro kalo o kalo. Kibarū yiriwara k'a d'a kalanbagaw n'a dilanbagaw de ka cesiri kan. A san folo, san 1972 kōrō, Kibarū 5.000 de tun bē bo kalo o kalo. San 1974 a kera 6.000 ye. San 1975 à kera 8.000 ye. San 1977 à kera 10.000 ye. San 1979 à kera 12.000 ye. San 1992, à kera 17.500 ye.

K'a ta san 1983 la ka t'a bila san 1986 la, geleya dōw donna kibarū boli la, i n'a fo mansinw tijeli ni baarakeminen dōw sorōli geleya, Mali gafedilanyorōba bolo, n'o bē wele kō "EDIM", kibarū n'a njogonna seben werew bē laben yoro min na. Nka Ala barika la, dīne jamana horonyalenw ka tonba bolofara min ka baara nesinnen don kalanko ni sekō ni dōnko ma, n'o ye "UNESCO" ye ani Suwisi jamana, olu ka deme kera sababu ye ka Fulakanfolaw ka kunnafonisēben "KABAARU" sigisen kan ani ka dōnsen kura don "KIBARU" kōrō ni gafedilan mansinw dafalen dili ye Mali ma. O siratigé la, Mali wolokanw kunnafoni sebenw ciyakēda sigira sen kan, ka "dondo-kolonnin sen, dondo-minnogo n'e". O kuma n'a kōrō bē njogon na, k'a masorō fulakan ni bamahankan temenen kō, maraka Kanfolaw sago ker'u ye n'u togola kunnafonisēben "XIBAARE" sigili ye sen kan san 1989 marisikalo tile 10. Kan tow kunnafonisēbenw bēna dilan, i n'a fokadōkan, bobokan ni minankakan ni kōrōborokan ni burudamekan...

An y'a kōbsi, an balima nansarakan kalanbaga dōw, kōdōnen don an ka kanw kalanni ma. O jekulu in na, lakolikaramogow b'a la, fangaso baarakela werew b'a la ani tubabubaarakela caman. N'a min kumara balikukalan ni kibarū kan, sanga ni waati bē, jigiban kumaw de bē b'u da. n'u m'a fi ye, ko balikukalan te dōwēre ye tulon kō, u n'a fo k'an wolokanw siden bē, u te kuni nansarakanw na, bawo tubabukanw walānwalānen don n'u ye, ka taa ka segin; k'i k'a minē ko kelen ma : matematiki, n'o ye jate ye; shimi, n'o b'i n'a fo fen suguya dōw njagaminen njogon na, ka yelema ka kefen werē ye; filozofi, n'o bē dīne faamuyali şira bē kan : Nin dōnniyasow n'u njogonna caman de bē tubabukanw na, u bē minnu wele ko siyansi, k'olu ye fen ye, min te se ka moson an ka kanw na.

Ni y'a laje ji nēmajolen na, i b'a dōn ko fili man kōrō n'o hakilila in ye, barisa a sindi te dōwēre ye, fo kan be joyorō min na hadamadenya la, o faamubaliya kō. Nansarakanw bē cogo min sisan, u tun te ten fōlō, u baarala de doonin-dōonin fō dōnniya sira suguya bē se ka waleya u kōrō.

Kanw ni cikedaba de bōlen don njogonfe. A fo : daba, n'e o n'e, bolo min b'a sama, o man ni n'a ye de! O kōrō te dōwēre ye, mogow de bē se ka cikēminen kē fen nafama ye. O tuma an t'a laje sa, k'an ka kanw jukorōmadondon, walasa u na kē sebe fenw ye, bawo barika min bē kan na, o y'a fōbagaw de ka barika ye. Mogo caman ka fili kologirin bē min kan, o ye ko, tubabukanw ye mōbilidilannaw, pankurunw ni sisikurunw ani suyalako caman dilanbagaw ka kanw ye.

Nka o n'a taa o taa, nansaraw siyaw ka ca cogo min na, u ka kanw fana ka ca, o cogo kelen na; u bē y'a nini k'u ka yērelabo n'u ka dinelatige njogoya sira bo minnu kōrō. Kan, te se ka ke fen ye a fōbagaw ko.

Sinuwaw, lamerikenw, faransikaw, alimanw, langilew, larabuw ni irisiw, bē sera k'u yēre walānwalān cogo min, u ka kanw na, k'u ka kanw don da la, k'u labaara fo ka donnia sira bē temen u fe, mun b'anw kēne o njogonna la?

Kibarū sera yoro min na sisan, a kera an bē lajelen ka kunnafonisēben ye, k'a ta cikelaw la, ka temen foroba baarakelaw ni kenyereyew fe, k'a n'a bila baarakelaw ni bololabaarakela werew la, bē kelen-kelen niyoro b'a kōrō. Nka halibi, cikelaw ni kungo-kōrō-mogo tow ni lakolikaramogow ni lakolidenw niyoro ka bon ni kulu tow ta ye. An b'a kanu bē k'i cesiri, walasa bē niyoro ka damekē kibaruko la.

Ni bē lajelen y'i jeniyoro fin kibaruko la, o de njogon te; bawo a ka kan kunnafoniw ka boli nēmogow ni baarakela tow ce sanga ni waati bē. Okunnafoniw de bē nēmogow ladōnniya baarakelaw ni jamanaden tow bē feko la, k'u bo fili la, k'u hakili walānwalān, ka tila k'u ka baara sabati. Kibarū nesinnen don o kunnafoniw jensenni de ma.

O kōson, a bē se ka fo ko balikukalan n'a dafalan kibarū bē kelenya ni yēremahoronya sabati; k'a d'a kan ni fasodenw ma kalan, k'u haminankow dōn, k'u seben, bawo "hakili marayoro ye seben ye", u ka horonya te sabati abada.

An balima kibarū kanubagaw n'a lafasabagaw, aw minnu ye faso kanw "dondala" k'aw kundoni ye, aw bē nōn ni ye su ni tile, faso kibarujesensoba togo la, aw ka kan ni foli ye, dan te foli min na. Aw bē fo aw ka yēredon baara la, aw bē fo aw ka yēreye baara la. An bē wele bila malidenw bē ma, u k'an wolokanw yiriwali k'u kunko ye, n'o te fosi t'an ye nimisa kō. Halibi an ka kan, k'an hakilijagabō fen kelen min kan, sanga ni waati bē, o de ye k'a dōn ko faso ka njetaa sinsibere dō y'an ka kanw yiriwali ye.

Amadu GANI Kante ni Basiriki TURE

tile kura - joyoro kura

Géleya ma kibaru boli bali cogo min, géleya m'a bali ten fana a k'a joyoro fa. O joyoro ye mun ye?

Joyoro folo min kerenkerenna kibaru ye, n'a dilanna o kama, o ye balikukalan dafali ye, k'a jidi. Balikukalan, i n'a fo a togo yere b'a jira cogo min, o te doweré ye kalan k'o, nka kalan min be ke balikuw kunka jesin kalanje, sebenni ni jate ma wolokan na, k'a sinsibere ke balikuw yere ka baaraw ye.

Kibaru dun be balikukalan dafa cogo di? Kalanje ni sebenni ni jate kalannen te balikukalan bannen ye. Walasa kalanden korobaw, an b'a fo minnu ma kalanden jolenw, olu kana'segin ko, u kana bin kalanbalya dibi kono ko kura, dabaliw ka kan ka tige, gafew ka kan ka dilan u kama, minnu be dönniya sorolen basigi, k'u sementiya k'u sankorota.

Kibaru ye o dabaliw la tigelen folofol de ye. A bangedon ni bi ce, a sabu la, mogocaman ka dönniya ma tila u la kalanje siratige la, caman bolojora sebenni na bamanankan wâlima kan werew la.

Kalan te ke kalan yere nege kama, k'a ka di, kalan be ke walew kama ka jesin lamini yelemani de ma, min te taa hakili da yeleli ko. Kibaru kera sababu ye ka caman hakili da yele; kibaru ye caman fara mogocaman ka donta kan siratige camanna: hadamadenya, soro, donko ni seko, diineko, politikiko, kenyako ani fen caman werew.

Nin bee b'a jira ko kibaru te doweré ye balikukalan dafalan k'o, ko nafaba yer'a la.

Nka nafa werew yera kibaru la. San 20 in kono, kibaru y'a jo a kunnafonidi joyoro la. Osiratige la mogocaman ye kunnafoni caman soro jamana n'a konofenw n'a konokow kan.

Kibaru sababu la fana, mogocaman bora jenafin na, caman bora kelen-nasigi ni kelennabila la. Okuntilemma kelen na, a ye caman jenaje n'a kono nsiirinw, maanaw, poyiw, kuma koromaw, nsanaw, ntentenw ani yelekow ye. Kibaru kera sababu ye fana ka caman bodibili la, k'u ladonniya jamana fan bee kono.

Ka fara nin bee kan, k'a ta salon marisikalo la, mogokelenfanga binkalo, ka na se jinan marisikalo ma, kibaru y'a jeniyoro fin : kunnafoni camandir'a fe fanga korobincogo kan forobafanga jekuluw fe, lafaamuya konuman kera a fe fanga kura sigigo la sen kan, an'a ka baara ketabodalenw; dönniya sorola senekelaw fe bi forobafangako ni pariticamanko kan, ani woteko kunnafoni.

Kibaru joyoro n'a nafaw jiralen k'ontfe, n'b'a fe sisanku ka n ka korofo kunce ni dane damadoye joyoro kura kan, min ka kan ka ke kibaru la, wa n'a ka kan k'a fa bi ni sini.

Kibaru ye Mali ka kunkorotaba de ye, maliden bee togodiyalan don. A togo sera yoro la, an hakili te yoro minnu na. Bi a be dan kunnafonisebenbaw cema. Kada okan, an si ka here t'a silatununni na.

Walasa nin fenba in, n'o ye kibaru ye, a kana silatunun, fo bee k'i jo, i joyoro la. O koro, aw senekelaw, bagangennawa'yake kunun cogo min, a'ye do fara cesiri ani timinadiya kan halibi.

Walasa kibaru kana silatunun, aw minnu kera kunun kibaru ma sababu numanw ye, a'ye do fara halisa a'ka deme kan, aw minnu y'a dilanbagaw n'a labenbagaw n'a jensenbagaw ye, aw fana ka feere jenamawjini, kibarubeyiriwa cogo min sira bee fe Mali kono yan.

Nka walasa kibaru ka taa je, fo kibaru ka joyoro kura ta ka ben tile kura politiki taabolo ma.

Tile kura min wulila Mali kunna, tijne kura min falenna faso kono, tijne kura min cira kabini salon marisikalo, fanga kura min poyira anw fe yan, o b'a wajibiya cogo bee la, kibaru k'a jeniyoro fin fanga forobayalil la kajamanadenw ladamu ni hakilina kura ye, min be tali ke forobafanga politiki la, ka dusu numandonu kono, ka jogowbange u la minnu be tali ke fasodennumana la. Nin ka kan ka ke joyoro kura ye bi tile kura in na, kibaru ka kan k'i jo yoro min, a ka kan ka joyoro min fa bi ani sini.

Ka si jan di kibaru ma! K'a to an kene koro! K'a taasira falen here caman na!

Sumana Kane
Balikukalan Baarada
Bamako (Mali).

san 20 te tile 20 ye

dɔn k'o te yereñegen kuma ye, bawo kabini san 1972 marisikalo tile 10 fɔka na sebi ma, "KIBARU" ye daradiya soro, a ye dawula soro, a ye sankorota soro, a ye bonya soro.

N'i y'a mən ko jɔnkunnandi, a fo sababu numan. "KIBARU" ka n̄etaa n'a ka sangaju bɔra mun na ? Abora dijé jamana hɔrɔnyalenw ka tɔnba bolofara la, n'o b̄e wele ko. "UNESCO", min ka baara n̄esinnen don kalanko ni ladamuko ni seko ni dɔnko jiidili ma.

Tuma min, balikukalan y'a damine ka Mali kungo kɔnɔ sigibaw hakili dayele u ka dijelatige nogoyalisabatili sira kan, n̄emogɔw y'a jateminé ko balikukalan dɔnniya kuraw ka kan ka sinsin ni seben nafamaw ye, i n'a fo : kunnafonisèbenw ni yerekalan seben werew.

Mali ka welekan jaabira "UNESCO" fe. Dijé jamana hɔrɔnyalenw ka tɔnba bolofara mɔgɔ faamuya-lénw y'a jira ko fən kelen min b̄e, se ka Mali balikukalandenw ka yerekalanko n̄ogɔya teliya la, o ye kunnafonisèben dɔ labenni ye joona, u b̄e se ka n̄ogɔn sɔn hakili la min kɔnɔ, n'u haminankow jirali ye.

O kunnafonisèben fɔlo de kera "KIBARU" ye ka balikukalan dafa. "KIBARU" ye tɔgo soro; a ye jala

soro; a mankutu bonyara. "KIBARU" kunbenna ni nisɔndiya ni wasa ye an ka jamana dugubaw ni togodaw ni dijé tonkun naani b̄e kɔnɔ. "KIBARU" kera kalamènè ye "UNESCO" bolo, bawo a dabɔra sifileli de kama Sahara woroduguyanfan jamanaw kɔnɔ. "KIBARU" kera sifileli ye, min y'a dilanbagaw, a kanubagaw, a n̄aniya siribagaw ni Malidenw b̄es kunnawolo, k'ujigifa.

O misali b̄e taali k̄e, Mali mara 8 b̄es galoduguw ni togodaw cikelaw, mɔnniklaw, baganmaralaw ni bolola baarakela werew ka cəsiri kan, k'a dɔn ko "KIBARU" y'olu de ta ye, w'a te se ka k̄e fən nafama ye olu kɔ. O si-ratige la, a san 20 file nin ye, "KIBARU" kanubagaw n'a lafasabagaw ka jemukan nafamaw batakiw ma kɔtige "KIBARU" n̄emogɔso la. Felaw jirala kelenw ni ketaw kan : nafasɔrɔko ni kənɛya sabatili walew ni sənɛko ni baganmarako ni mɔnniko ni bolola baara werew ni hadamadenw danbe sankorotali jiidili kan.

Kɔkan dème hukumu kɔnɔ, Suwusi jamana temenna "UNESCO" fe, k'a bolo mɔɔnɔ b̄o Mali wolokanw kunnafonisèbenso ma ni gafedilan mansinw dafalen dili y'a ma. O kera sababu ye ka fulakanmennaw ka kunnafonisèbenko n̄enabɔ. O kunnafonisèben tɔgo dara ko "KABAARU".

"KIBARU" ni "KABAARU" ye n̄esoro,

ka yiriwa fo ka na bange "XI-BAARE" la, n'o ye kunnafonisèben ye, min n̄esinnen don an balima marakakanmennaw bilasirali walew ma, u ka dijelatige taabo-lo konuman na.

Mali kanw kunnafonisèben kofolen ninnu n̄eci n'u nafa n'u ka sanga y'a to Kanada jamana jekulu kərenkerennen dɔ, min ka baara n̄esinnen don kalanko ni ladamuko ni seko ni dɔnko yiri-wali ma dijé kɔnɔ, n'o tɔgo ko "O.C.E.D", o y'a n̄aniya jira Mali wolokanw kunnafonisèben baa-rada "DIPRESCOM" la, ni kunnafonisèben dilan səbenfura dili ye ciyakeda in ma. O ye fən ye, min ye belebele b̄o kunnafonisèbenko musakaw la. Mali ka foli ni walenumandɔn b̄e "O.C.E.D" ye.

An b̄e don min na, i ko bi, Mali kanw kunnafonisèbenw cayara : "KIBARU" ni "JEKABAARA" ni "FASO YIRIWA" ni "KUNNAFO-NIW" b̄e b̄o bamanankan na; "KABAARU" ye fulakan ye; "XIBAARÉ" ye marakakan ye. A woɔrɔ kelen-kelen si te dilan, ka wasa, u kalanbagaw ka leterew kɔ. Kalan ye tijé ye, nk'a tuloma ye səben ye, bawo an b̄ee b'a dɔn ko "hakili marayɔrɔye səben ye.

Mali wolokanw kunnafonisèbenw cogoyaw

kibaru

a bë bò kalo o kalo "AMAP" ka yamaruya kònò

A boko fôlo: san 1972 - A bora siñe 242 - A bë bò n° 8 kan
A hake: 17.000 - kalo o kalo - A songo: dɔrɔmè 10.

kabaaru

ana yalta lewru fuu e fulfulde do Mopti
doo dow yámiroore "AMAP" Bamako (Mali)

A boko fôlo: san 1983 - A bora siñe 74 - A bë bò n° 4 kan
A hake: 1.000 kalo o kalo - A songo: dɔrɔmè 10

Kibaare

a wa okka xaso wo xaso "AMAP" namariyen noxon na

A boko fôlo: san 1989 - A bora siñe 36 - A bë bò n° 4 kan
A hake: 1.000 kalo o kalo - A songo: dɔrɔmè 10

Jèkabaara

A boko fôlo: san 1986 - A bora siñe 75 - A bë bò n° 12 kan
A hake: 17.000 kalo o kalo - A songo: dɔrɔmè 20

"AMAP" GAFE DILAN BAARADA
KIBARUSO - BP: 24 - TEL: 22 21 04
BAMAKO (Mali)

«KIBARU»
iensenyorow
Mali kònò an'a kokan

CMDT

Mali koorisene ciyakeda
(MAKOCL) Bamako
Sikasso - Segu - Kulikoro 9.000

ODIPAC

Tiga sene ciyakeda Bamako
- Kayi - Kulikoro - Kita 1.500

ARPON

Otisi di Niser malo sene
ciyakeda Niñé -
Molodo - Dogofiri 1.200

ODIK

Kaarata yiriwali ciyakeda
- Kayi - Noro di
Saheli - Nara - Kolokani 60

OTIWALE

Sumankisse ciyakeda
Bamako - Kulikoro -
Bananba-Kangaba 15

KAYI CIKE ARAJOSO

Kayi-noro - Mahina -
Bafulaben - Jema - Konéba
200

SORODASIKUNDA

Bamako ani yaro
wet ciye 30

MALI YORO TOW

Bakurubasannaw 154

AFIRIKI

Kodiwar: 22 - Senegali: 7
- Alizeri: 1 - Gabon: 1 -
Kamerun: 1 - Togo: 1
Burukina: 1 - Moritani: 2 36

FARAJE JAMANAW

Faransi: 150 - USA: 3
- URSS: 3
Arabu jamanaw: 5 161

